

στεώδης τὴν ἡμέραν ἐξαπίνης νύκτα γενέσθαι τὴν δὲ μεταλλαγὴν ταύτην τῆς ἡμέρης Θαλῆς ὁ Μιλήσιος τοῖσι Ἰωσι προηγόρευσε ἔσεσθαι, οὐρὸν προθέμενος ἐνιαυτὸν τοῦτον ἐν τῇ δὴ καὶ ἐγένετο ἡ μεταβολή. Οἱ δὲ Λυδοὶ τε καὶ οἱ Μήδοι ἐπεὶ τε εἶδον νύκτα ἀντὶ ἡμέρης γενομένην τῆς μάχης τε ἐπαύσαντο καὶ μάλ' ὄν τι ἐσπεύσαν καὶ ἀμφοτέροι ἐιρήνην ἐωυτοῖσι γενέσθαι. Ἐκ τῆς διηγήσεως ταύτης ἐξάγεται, ὅτι τὸ μνημονευόμενον ὑπὸ τοῦ Ἡροδότου φαινόμενον εἶναι τοῦτ' αὐτὸ ὀλικὴ ἐκλείψις τοῦ ἡλίου, δυστυχῶς ὅμως οὔτε ὁ χρόνος καθ' ὃν αὕτη συνέβη, οὔτε ὁ τόπος εἰς ὃν αὕτη ἐγένετο ὁρατὴ σαφῶς ἐξακριβοῦται· ἀλλ' ἀπλῶς μόνον ὅτι αὕτη συνέβη ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ, ἢ τοῦλάχιστον πολὺ πλῆσιον τῆς χώρας ταύτης. Ἐντεῦθεν αἱ πολλαὶ καὶ διάφοροι γνῶμαι τῶν ἐπιχειρησάντων νὰ ἐξακριβώσωσι τὸν χρόνον τῆς ἐκλείψεως ταύτης. Διότι ὁ μὲν Πλίνιος ἀνάγει αὐτὴν εἰς τὸ 4ον ἔτος τῆς 48ης Ὀλυμπιάδος, ὁ δὲ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς εἰς τὴν 50ην ὀλυμπιάδα· καὶ τέλος οἱ διάφοροι περὶ αὐτῆς ὁμιλῶντες συγγραφεῖς θέτουσι τὸν χρόνον τῆς ἐκλείψεως ταύτης μεταξὺ τῶν ἐξῆς χρονολογικῶν σημείων, ἀπὸ τῆς 1ης ὁκτωβρίου 583 μέχρι τῆς 3ης Φεβρουαρίου 626 π. Χ.

Οὕτω κατὰ τὸν Bailly ἡ ἐκλείψις αὕτη συνέβη τὴν 30 Σεπτεμβρίου τοῦ 610, κατὰ τὸν M. Airy τὴν 28 Μαΐου τοῦ 584, στηριζόμενον ἐπὶ τῶν σεληνιακῶν πινάκων τοῦ Damoiseau. Ἡ χρονολογία, αὕτη ὡς βλέπει ὁ ἀναγνώστης, σύμφωνος οὐδα πρὸς τὴν τοῦ Πλινίου, παρέχει πλείστα τεκμήρια πιθανότητος. Εἰς τὴν γνῶμην ταύτην τοῦ M. Airy ἀντιτείνων ὁ Hansen λέγει ὅτι κατὰ τὸ 610 ὁ Θαλῆς ἦτο μόλις 30 ἐτῶν, ἐπομένως ἀδύνατον ἦν, νὰ ἦναι τοσοῦτον ἐξοικειωμένος πρὸς τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν ἐκλείψεων· πιθανώτερον λοιπὸν κατὰ τὴν Hansen, νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι αὕτη συνέβη κατὰ τὸ 586, ὅτε ὁ Θαλῆς θὰ ἦτο 54 ἐτῶν· ἀλλ' ὅμως καὶ ἡ παραδοχὴ αὕτη οὐχὶ τόσον αὐθεντικὴ παρίσταται. Ὁ M. Newcomb περιπλακεῖς εἰς λίαν περίπλοκον ἐξέτασιν τῆς ἐκλείψεως ταύτης ἐξηγάγε· τὰ ἐξῆς τρία ἀρκοῦντως σαφῆ πορίσματα ἐκ τῆς ὅλης διηγήσεως τοῦ Ἡροδότου.

Α'. Ὅτι μάχην τις μεταξὺ Λυδῶν καὶ Μήδων ἔλαβε πέρας συνεία ἀπροόπτου καὶ αἰφνιδίου σκότους, 6'. Ὅτι τὴν 28 Μαΐου τοῦ 584 π. Χ. συνέβη ἐκλείψις τις τοῦ ἡλίου ἐν τῇ μικρᾷ Ἀσίᾳ ὡς τοῦτο δεικνύσιν οἱ ἐκ τῶν πινάκων ἐξαγόμενοι λογισμοὶ καὶ γ'. Ὅτι ὁ Θαλῆς προεῖπεν ἐκλείψιν τινὰ τοῦ ἡλίου. Προσέτι ὅμως παρατηρεῖ ὅτι τὰ τρία ταῦτα φαινόμενα οὐδόλως εἶναι ἀποδεδειγμένον ἂν ἀναφῶνται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ γεγονός· ἀλλὰ ἑξῆς οὐδεμίαν ἐπιβεβαιώσιν τῶν λεπτομερειῶν τοῦ γεγονότος τοῦτου ὑπάρχει.

Β'. Ἐκλείψις ἐν Λαρίσσει. Περὶ τῆς ἐκλείψεως ταύτης ἐν τῇ Κύρῳ Ἀναβάσει τοῦ Ξενοφῶντος βιβλ. Γ'. κεφ. δ'. ἐδαφ. 8—9 ἀναγινώσκωμεν τὰ ἐξῆς.

«Ταύτην (Λαρίσσαν) βασιλεὺς ὁ Περσῶν, ὅτε παρὰ Μήδων τὴν ἀρχὴν ἐλάμβανον Πέρσαι πολιορκῶν οὐδενὶ τρόπῳ ἐδύνατο εἰλεῖν· ἥλιον δὲ νεφέλῃ προκαλύψασα ἠφάνισε μέχρι ἐξέλιπον οἱ ἄνθρωποι καὶ οὕτως ἄλλω». Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἐκλείψις, ὡς φαίνεται ἐκ τῶν λόγων τοῦ Ξενοφῶντος, συνέβη οὐχὶ ἐν τῇ γνωστῇ τοῖς πᾶσι Θεσσαλικῇ πόλει· ἀλλ' ἐν τῇ ἐν Ἀσίᾳ κειμένη ὁμωνύμῳ πόλει, ἣν μετὰ ταῦτα Nimrod μετωνόμασαν. Ἐκ τούτου καθίσταται ἡμῖν γνωστὸς ὁ τόπος, εἰς ὃν ὁρατὸν τὸ φαινόμενον τοῦτο ἐγένετο, οὐχὶ ὅμως καὶ ἂν τὸ ἐν λόγῳ φαινόμενον εἶναι ἐκλείψις ἡλίου, διότι τὸ κείμενον ἀπλῶς μόνον λέγει, ὅτι νεφέλῃ ἐκάλυψε τὸν ἥλιον. Ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ὅτι ἦν ἐκλείψις τις ἡλίου μένει εἰδέναι ἀναπόδεικτος ἡ ὀλικότης αὐτῆς, ὅπερ ἀπαραίτητον, διότι ἄλλως δὲν ἐξηγεῖται τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς ἐπὶ τῆς πόλεως.

Τὴν ὀλικότητα τῆς ἐκλείψεως παραδεχθεὶς ὁ M. Airy καὶ ἐξέτασας διὰ τῶν σεληνιακῶν πινάκων τοῦ Hansen ὅλας τὰς ἐκλείψεις τοῦ ἡλίου τὰς γενομένας ἐν διαστήματι 40 ἐτῶν περιλαμβάνοντι καὶ τὸ ὑπὸ τοῦ Ξενοφῶντος μνημονευόμενον γεγονός, εὗρεν, ὅτι τὴν 19 Μαΐου 557 π. Χ. ἐγένετο ἐν αὐτῇ τῇ Nimrod ἐκλείψις ἡλίου καὶ μάλιστα ὀλική.

Γ'. Ἡ ἐπὶ τοῦ Ξέρξου ἐκλείψις—Αὕτη ἐγένετο καθ' ὃν χρόνον Ξέρξης ὁ τῶν Περσῶν μονάρχης μετὰ μεγάλης στρατιᾶς ἐστράτευσε κατὰ τῶν Ἑλλήνων τὸ αὐτὸ ἔτος τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας 480 π. Χ. Περὶ ταύτης ὁ Ἡρόδοτος ἐν τῇ VII βιβλ. 37 §. λέγει «Ἄμα τῷ ἔαρι παρεσκευασμένος ὁ στρατὸς ἐκ τῶν

Σαρδίων ὁρμᾶτο ἐλθὼν εἰς Ἀβυδὸν· ὁρμημένῳ δὲ οἱ ὁ ἥλιος ἐκλιπὼν τὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἔδρην ἀφανῆς ἦν οὐτ' ἐπινεφέλων ἐόντων αἰθρῆς τε τὰ μάλιστα, ἀντὶ ἡμέρας τε νύξ ἐγένετο· ἰδόντι δὲ καὶ μαθόντι τοῦτο τῷ Ξέρξῃ ἐπιμελὲς ἐγένετο, καὶ εἶρετο τοὺς μάγους τὸ θέλει προφαίνειν τὸ φῶς, οἱ δὲ ἔφραζον ὡς Ἑλλήσι προδεικνύει ὁ θεὸς ἐκλείψιν τῶν πόλεων, λέγοντες ἥλιον εἶναι Ἑλλήνων προδέκτορα, σελήνην δὲ σφέων». Καὶ ἐνταῦθα προφανῶς περὶ ὀλικῆς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου πρόκειται, ἥς γνωρίζομεν τὸ ἔτος, τὸ τῆς ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίας τὴν ἐποχὴν καὶ σχεδὸν αὐτὴν τὴν ὥραν τοῦ νυχθημέρου τ. ε. τὴν πρωΐαν, προσέτι δὲ καὶ τὸν τόπον εἰς ὃν αὕτη ἦν ὁρατὴ. Δυστυχῶς ὅμως οἱ πῖνακες οὐδὲν ἀναφέρουσι περὶ τοιαύτης ὀλικῆς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου συμβάσης ἐν Σάρδεσι καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἀνωτέρω μνημονευομένην ἐποχὴν, ἐπομένως ὅλως ἀσυνδιδάστα μένουσι τὰ δύο ταῦτα ἀντιφατικὰ γεγονότα. Ὁ M. Airy αἶρει τὴν ἀντίφασιν παραδεχόμενος, ὅτι πρόκειται οὐχὶ περὶ ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου, ἀλλὰ περὶ ἐκλείψεως τῆς σελήνης· πράγματι συμβάσης τοιαύτης κατὰ τὸ ἔτος 479 π. Χ. τὴν 14 Μαρτίου· οὐχ ἥττον οὐδόλως συμβιβάσθῃ φαίνεται ἡ ἀντικατάστασις αὕτη τοῦ ἡλίου ὑπὸ τῆς σελήνης πρὸς τὸ κείμενον τοῦ Ἡροδότου.

Δ'. Ἐκλείψις ἐπὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους.—Πολιορκηθεὶς ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων Ἀγαθοκλῆς ὁ τῶν Συρακουσίων τύραννος ἐν τῇ λιμένι τῶν Συρακουσῶν ἐπωφελήθη στιγμαῖαν τινὰ ἀνάπαυαν τοῦ πολέμου, ὅπως διαφύγῃ τοῖς ἐχθροῦς ἀναχωρήσας ἐκ τοῦ λιμένος καὶ πορευθεὶς πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς. Κατὰ τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ πλοῦ αὐτοῦ ἐγένετο αὐτόπτης μάρτυς ὀλικῆς τινὸς ἐκλείψεως τοῦ ἡλίου.

Ἰδόμεν δὲ πῶς τὰ κατ' αὐτὴν διηγείται Διόδωρος ὁ Σικελιώτης «Ὁ δὲ Ἀγαθοκλῆς περικατάληπτος ἦδη γενόμενος ἐπιλαβούσης τῆς νυκτὸς ἀνελπιδότου σωτηρίας ἔτυχε, τῇ δὲ ὑστεραίᾳ πηλικάυτην ἐκλείψιν ἡλίου συνέβη γενέσθαι, ὥστε ὁλοσχερῶς φανῆναι νύκτα θεωρουμένων τῶν ἀστέρων πανταχοῦ. Διόπερ οἱ περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα νομίσαντες καὶ τὸ θεῖον προσημαίνων αὐτοῦς τὸ δυσχερές, ἔτι μᾶλλον ὑπὲρ τοῦ μέλλοντος ἐν ἀγωνίᾳ καθεστήκεισαν. XX βιβλός.» Ἡ ἐκλείψις αὕτη ἀναμφιδόλως εἶναι ἡ μόνη ἐξ ὧν τῶν χρονολογικῶν ἐκλείψεων, ἥς ἡ ὀλικότης εἶναι ἀπολύτως βεβαία. Δυστυχῶς ὅμως ἐπειδὴ ἄγνοοῦμεν τὸν δρόμον, ὃν ἠκολούθησεν ὁ Ἀγαθοκλῆς κατὰ τὴν ἐκ τῶν Συρακουσῶν ἀναχώρησιν αὐτοῦ, ἂν διπλόνότι διευθύνθη κατ' εὐθείαν πρὸς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς, ἢ περιῆλθε τὴν νῆσον λαβὼν τὴν βορείαν διεύθυνσιν, ἀδυνατοῦμεν νὰ εἰπωμεν πότε, εἴτε κατὰ τὴν μίαν εἴτε κατὰ τὴν ἄλλην ὑπόθεσιν, ἐγένετο ὁ Ἀγαθοκλῆς θεατὴς τῆς ἐκλείψεως ταύτης. Σχεδὸν δὲ πάντες συμφωνοῦσιν ὡς πρὸς τὴν χρονολογίαν τῆς ἐκλείψεως ταύτης, ἦν θέτουσι τὴν 15 αὐγούστου τοῦ 510 ἔτους π. Χ.

Αἱ ἐκλείψεις αὗται, καθὼς καὶ πλείστα ἄλλαι ὑπὸ ἄλλων συγγραφέων μνημονευόμεναι, οὐδόλως συμβάλλουσιν πρὸς τὸν σκοπὸν, ὃν ὁ κ. Tisserand προέθετο τῆς εὐρέσεως δηλ. τῆς αἰωνίου ἐπιταχύνσεως τῆς σελήνης, τοῦ χρόνου τῆς ἀρχῆς αὐτῶν μὴ καθοριζομένων, κέκτνται μᾶλλον χρονολογικὴν ἀξίαν, ὡς διαφωτίζουσαι πλείστα σκοτεινὰ τῆς χρονολογίας σημεία.

Δ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ.

ΠΟΙΚΙΛΑ.

Ἄρτος ἐκ βαλάνων.—Ἡ βάλανος, ὁ καρπὸς οὗτος τῆς δρυὸς, δὲν ἦτο, ὡς γενικῶς ἴσως πιστεύεται, ἀνέκαθεν ἡ ἀποκλειστικὴ τροφή τῶν χρησίων ζώων. Οἱ Ἕλληνες, οἱ Ῥωμαῖοι μεγάλην ποσότητα βαλάνων ἔδανον. Βάρβαροι φύλα καὶ πεπολιτισμένοι λαοὶ (ἐν οἷς καὶ οἱ Ἰσπανοὶ) τρώγουσι ταύτας καθ' ἡμέραν. Ἐν Ἀμερικῇ μάλιστα κατασκευάζεται καὶ ἄρτος ἐκ βαλάνων, ὃ δὲ τρόπος τῆς κατασκευῆς αὐτοῦ ὧδε πως περιγράφεται:

Οἱ Ἰνδοὶ τῆς Ἀμερικῆς, οὔτινες ἀπὸ πολλοῦ εἰσέγαγον τὸν ἄρτον τοῦτον εἰς χρῆσιν αὐτῶν, συλλέγουσιν ἐπαρκεῖς βαλάνους, ἀλέθουσι καὶ

θετούνται αὐτὰς ἐντὸς βυτίων μεγάλων διαστάσεων· ὑπεράνω τῶν βυτίων ὑπάρχουσι κάνιστρα ἐκ πανίου, πλήρη ὕδατος, εἰς τὰ ὅποια ρίπτουσι πεπυρακτωμένους λίθους, μέχρις ὅτου ἐπιτευχθῇ ἀρμοδία θερμοκρασία. Ἐνῶ δὲ οἱ κρατοῦντες τὰ κάνιστρα ταῦτα ἐπιτρέπουσι νὰ στάξῃ τὸ θερμὸν ὕδωρ ἐντὸς τῶν βυτίων, ἄλλοι ἀνακατώνουσι τὴν ἐκ βαλάνων ζύμην μέχρις ὅτου λάβῃ μορφὴν λευκῆς, στερεᾶς κρέμας. Τῶν βυτίων δὲ μικρὰς φερόντων ὅπας, τὸ πλεονάζον ὕδωρ ἐκρέει βαθυμῶδον, συμπαρασύρον καὶ τὰς ἀκαθαρσίας. Εἴτα οἱ Ἴνδοι ἐργάζονται τὴν ζύμην κατὰ τὸν συνήθη αὐτοῖς τρόπον.

Ὁ ἐκ βαλάνων ἄρτος εἶναι γευστικώτατος, λευκώτατος καὶ θρεπτικώτατος.

Οἱ Ρῶδοι Σκοπτζή.—Ὁ ἰδιωτικὸς βίος τῶν Σκοπτζή τούτων εἶναι παραδειγματικός. Κατὰ τὸν κ. Βιζέλωφ δὲν πίνουσιν οἶνοπνευματώδη ποτά, οὔτε καπνίζουσιν ἀποφεύγουσι δὲ καὶ πᾶν ἐρεθιστικὸν τῆς ὀρέξεως. Ὑπὸ θρησκευτικῇ ἐποψίᾳ ἀποκρούουσι πάσας τὰς τελετάς τῆς ὀρθοδόξου ἐκκλησίας, ἀρκούμενοι εἰς τὸ νὰ ζῶσι κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τῆς βίβλου. Εὐνουχίζονται δὲ πρὸς ἀσφυγὴν παρεκτροπῶν, πράττουσιν ὅμως τοῦτο ἀφοῦ προηγουμένως νυμφευθῶσι καὶ ἀποκτήσωσιν, ἢ ἢ δύο τέκνα. Περιγράφονται δὲ ὡς λαὸς εὐδαίμων καὶ γενναῖος. Οἱ ὅλοι Σκοπτζή ἀνέρχονται εἰς 50,000 περίπου.

Λουτρό δι' ἠλεκτρικοῦ φωτός.—Καὶ πάλιν ἐν Ἀμερικῇ τὸ θαυμάσιον τοῦτο· οἱ κκ. Γουλιέλμος Γ. Ρέουτερ καὶ Σα, ἐν Κιγκινάττι, ἐφεύρον μηχανήμα διὰ λουτρὰ ἐξ ἠλεκτρικοῦ φωτός. Τὸ μηχανήμα συνίσταται ἐξ εἵδους κιβωτίου, ἐν ᾧ ἐγκλείεται τὸ σῶμα τοῦ «ἀσθενοῦς»—τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ μόνον εὐρισκομένης ἔξω τοῦ κιβωτίου—καὶ περὶ τοῦ ὁποίου εὐρίσκονται ἠλεκτρικοὶ λαμπτήρες. Τὸ κιβώτιον τοῦτο φέρει ἐξωτερικὸν περιχύλισμα ἐξ ἐπιλωμένου νικέλλου πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἀντανάκλασως τοῦ φωτός. Οἱ λαμπτήρες εἶναι συνηωμένοι καθ' ὁμίλους, τίθενται δὲ εἰς ἐνέργειαν διὰ τῆς χρησιμοποιούμενης ἀρμοδίου κινήτης. Παρατηρήθη ὅτι τὸ ἐξ ἠλεκτρικοῦ φωτός λουτρόν, ἐπὶ δέκα μόνον λεπτά παρατείνόμενον, σπουδαίως ἀναπτύσσει τὴν θερμοκρασίαν τοῦ σώματος.

Νέον στρατιωτικὸν ἀεροστάτον.—Ἐν Στάμφορντ-Μπρίτζ πειράματα ἐγένοντο διὰ νέου στρατιωτικοῦ ἀεροστάτου, διαφανὲς ἔχοντος περιχύλισμα, ἐπιτρέπον τὸν φωτισμὸν τοῦ ὅλου τοῦ ἀεροστάτου ὅγκου δι' ἠλεκτρισμοῦ καὶ τὸν σχηματισμὸν σημάτων, ὁρατῶν εἰς μεγάλην ἀπόστασιν.

Περίεργον ἔκθεμα ἐν τῇ τοῦ Σικάγου ἐκθέσει.—Ἐν τοῖς περίεργοις ἐκθέμασι τῆς ἐν Σικάγῳ ἐκθέσεως ἀξίος μνηεῖς θὰ ᾖναι ὄγκος χρυσοῦ ζυγίζων 225 χιλιόγραμμα καὶ ἔχον ἀξίαν 750000 φράγκων· ὁ ὄγκος οὗτος ἐκτεθῆσεται ὑπὸ ἰδιοκτῆτου ὠρυχείου ἐν Ἑλένχ τῆς Μοντάνας (Ἡνωμ. Πολιτ.).

Ὁ Ἑρξὸς καὶ ἡ Βαθυλῶν.—Ἐν τῇ γαλλικῇ Ἀκαδημίᾳ τῶν ἐπιγραφῶν καὶ τῆς φιλολογίας ἐδόθη ἐνδιαφέρουσα ἐρμηνεία τοῦ ζητήματος· Διὰ τὴν Ἑρξὸς κατέστρεψε τοὺς ναοὺς τῆς Βαθυλῶνος καὶ ἐξηφάνισε τοὺς ἱερεῖς αὐτῶν. Ἐξ ἐγγράφου δημοσιευθέντος πρὸ τινος προέκυψεν ὅτι κατὰ τὴν εἰς Ἑλλάδα ἐκστρατείαν οἱ Βαθυλώνιοι εἶχον στασιάζει καὶ ἔταξαν ἑαυτοῖς ἰθαγενῇ βασιλείᾳ, ὀνόματι Σαμάς-Ἰρίμπ, περὶ τὸ 481 π. Χ.

Ἠλεκτρικαὶ ἀντλῖαι.—Γνωσταί εἰσιν αἱ λεπτομέρειαι τῆς διοργανώσεως τῶν πυροσβεστικῶν ταγατῶν τῶν μεγάλων πρωτευουσῶν ὡς τῆς Νέας Ὑόρκης, τοῦ Λονδίνου, τῶν Παρισίων κτλ. ὡς καὶ αἱ τῆς τῶν λεπτῶν προφυλάξεων, αἵτινες λαμβάνονται ἵνα δλοκληρὸν τὸ τῶν ἀντλίων ὕλικὸν ᾖναι ἐτοιμὸν εἰς ἀναχώρησιν, λεπτά τινα μετὰ τῆν εἰς τὸν κέντρικὸν σταθμὸν μετάδοσιν τοῦ σχετικῶς ἀγγέλλματος. Ἀλλὰ διὰ τῶν σήμερον ἐν χρήσει δι' αἵματος ἀντλίων ἐπιβάλλεται ἡ συνεχὴς διατήρησις τοῦ πυρός, διότι ἄλλως θ' ἀπολεσθῇ ἱκανὸς καιρὸς μέχρις ὅτου θερμανθῇ ὁ τῆς ἀτμομηχανῆς λέβης· ἡ δαπάνη λοιπὸν εἶναι ἱκανῶς σπουδαία· ὁ ἠλεκτρισμὸς λοιπὸν δύναται ν' ἀντικαταστήσῃ καὶ ἐνταῦθα μετὰ πολλῆς τῆς ὑπεροχῆς τὸν αἵμα, ὡς ἐν πολλοῖς ἄλλοις αὐτῶν ἀντικατέστησεν· εὐχερὲς ἄλλως ἢ ἀντικατάστασις αὕτη, ὁρῶντες αἱ νῦν ὑπὸ τοῦ αἵματος κινούμεναι αἵται ἀντλῖαι, αἵτινες φέρουσι καὶ τὸν τόσον κινδυνώδη ὅσον καὶ ὀγκώδη αἵτων ἀτμολέβητα, θὰ κινῶνται τότε ὑπὸ ἠλεκτρικοῦ κινήτης, εὐρισκομένου ἐν τῇ αὐτῇ ἀμάξῃ καὶ συναρμοζομένου ἐν τῷ τόπῳ αὐτῷ τῆς πυρκαϊᾶς ἐν ἠλεκτρικῷ ρεύματι, ὃν τρόπον τανὺν συνδέονται αἱ ἀντλῖαι μετ' ὑδροφόρων σωλήνων. Ἡ μόνη δυσχέρεια ἐγκτεται φυσικῶς ἐν τῇ μὴ πανταχοῦ ὑπάρξει συμπλέγματος ἠλεκτρικῶν συρμάτων. Ἐν τούτοις τὰ πρῶτα βήματα ἐγένοντο κατὰ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐν τῇ Ναυτικῇ Ἐκθέσει τοῦ Λονδίνου ὑπῆρχε τοιαύτη ἀντλία ἐκτεθεῖσα ὑπὸ τοῦ οἴκου τῶν ἀδελφῶν Σίτημεν. Ἐν αὐτῇ ἡ ἑλλειψίς τοῦ ἀτμολέβητος, ἐξοικονομεῖ ἐπαρκῆ χώρον διὰ πυροσβέστας. Ἡ ὑπὸ πολλὰς ἐπόψεις ὑπεροχὴ τῶν ἠλεκτρικῶν ἀντλίων ὑποδείκνυσιν ὅτι ταχέως αὐταὶ ἢ ἄλλαι παραπλήσιοι διαδοθήσονται, ὑποσχόμεναι μεγάλας ἐν ταῖς πυρκαϊαῖς ὑπηρεσίας.

ΧΡΟΝΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΔΡΑΜΑΣ.

Ὁ ἐν Δράμᾳ αἰδεσιμώτατος ἀρχιερατικὸς ἐπίτροπος καὶ οἰκονόμος Παπᾶ-Χαραλάμπης ἔσχε τὴν εὐχαρίστησιν νὰ μοι χορηγήσῃ τοὺς χρονικοὺς κώδικας τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως, ὅπως μελετήσω αὐτοὺς καὶ ἀντιγράψω τὰ ἐξῆς χρονικὰ σημεῖωματα, ἅπερ εἶναι σεσημειωμένα «διὰ χειρὸς τοῦ Σακελλαρίου Παπᾶ-Χριστοδούλου», πατρὸς τοῦ κ. Μερκουρίου, τὰ ὅποια δὲ παραθέτομεν ἀμετάβλητον τηροῦντες τὴν ὀρθογραφίαν αὐτῶν.

Α'. «1861 Δεκεμβρίου 8.

σιμίων εἰς τὴν ἀγίαν σοφίαν ἡ ὅποια σήμερον εἶναι τσαμὶ δὲν εἶναι ἀγία σοφία παρὰ εἶναι κοίμησις τῆς Θεοτόκου, διότι ἦσαν ἕνα μάρμαρον μεγάλον ἐπάνω εἰς τὴν χαβάδα τῆς πόρτας καὶ ἔπεσεν τὸν καιρὸν σισμοῦ καὶ εἶναι ρωμαϊκὰ γράμματα, τὰ ὅποια τὰ ἐδιδάσσα καὶ εἶναι κοίμησις τῆς Θεοτόκου, τώρα δὲ τὸ ἔχουν οἱ ὀθωμανοὶ σκάλα κατὰ τὸ μεσημβρινὸν μέρος, τὰ μὲν γράμματα εἶναι κάτω εἰς τὴν γῆν, καὶ οἱ μεταγενέστεροι ἐὰν θέλουν νὰ εἵρουν τὴν ἀλήθειαν εἰς ἐκεῖνον τὸ μάρμαρον θέλουν τὸ εἶρη. Ἐρρωσθαι.

Ὁ ἐλάχιστος ΠΑΠΑΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ.

» Ἐμβαίνοντας μέσα κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος τοῦ ναοῦ πλησίον τοῦ βήματος εὐρίσκειται καὶ θησαυροφυλάκιον καὶ ἔχουν κτισμένην τὴν πόρτα οἱ ὀθωμανοί.—Ὁ ἴδιος»

Β'. «1864 Σεπτεμβρίου 14 ἡκουλοῦθησε βροχὴ μεγαλωτάτη μέχρι τοῦ 1865 μαρτίου 10, ὥστε ἐκατάστρεψεν χωρία καὶ παιδιὰς καὶ πλημύρα μεγαλωτάτη ἔγινεν, ὥστε οἱ ἄνθρωποι δὲν ἠμπόρεσαν νὰ καλλιεργήσουν τὴν γῆν. Ἐπνίγησαν καὶ ἄνθρωποι ἀρκετοὶ καὶ ζῶα πολλά, μάλιστα εἰς δράμην ἔτρεχε νερὸν ἀπὸ τὰ πηγάδια ἀντικρὺ τοῦ ἰντεζαριῶ ἕνας μύλος νερὸ ἔτρεχε ἀπ' ἐκεῖ ἀπὸ τὸ χεῖλός του· ὁμοίως καὶ τοῦ Παπᾶζ-Μπουναρὶ λεγόμενον ἔτρεχε καὶ ἐξ αὐτοῦ ἕνας μύλος νερὸ. Καὶ εἰς τὸ σπαντράβαν ἐπάνω εἰς τοῦ χατζή-Τσιμπρούση τὸ ὁσπήτιον ἔτρεχε καὶ ἐκεῖ ἕνας μύλος νερὸ, καὶ ὁ λοτρὸς καὶ αὐτὸς ἐγέμινεν νερὸ ἀκολούθουν οἱ σισμοὶ ἐκ διακλιμάτων. Ἐρρωσθαι.

(ΠΑΠΑ-ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ).

Γ'. «1863 καὶ 1864. Ἐγίνεν ἀνομβρία μεγάλη ὥστε αἱ βρύσεις ὕδατος ἐκόπησαν καὶ ἡ μάσσα τοῦ νεροῦ δὲν ἔβαινε οὔτε κόμβος νεροῦ, μάλιστα καὶ ὅλα τὰ ἔρρα τοῦ ποταμοῦ χωρὶς νὰ δουλεύουν οἱ μύλοι· εἰς ζέρονθα τὸ νερὸ ὅλος διόλου ἐσταμάτησεν εἰς τοὺς χιλιούς ὀκτακοσίους ἐξήντα τέσσαρας καὶ αὐτὸ τὸ ἔτος ἡκολούθησε καὶ μέγας θάνατος εἰς τὰ βόδια, ὥστε οἱ ἄνθρωποι ἐκατάντησαν νὰ ἐργάζωνται τὴν γῆν μετ' ἄλογα ζῶα».

Δ'. «Σήμερις. Εἴδομαι καὶ νόμφ ἐκκλησιαστικῶ διακελεύεται ἕκαστος Ἀρχιερέων ἀπὸς καὶ τοῦ ἐν αὐτοῦ περιόδου ἐν τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ παροικίᾳ καὶ ἐπισκέπτεται τὰ διάφορα χωρία εὐλογῶν καὶ ἀγιάζων τοὺς ἐν αὐτοῖς Χριστιανούς. Τῷ κανόνι τούτῳ καὶ ἡμεῖς στοίχοῦντες χρεός ἡμῶν ἱερώτατον ᾤκηθμεν, ἵνα πνευματικῶς ἐπισκεφθῶμεν καὶ τὸ χωρίον Πλαύναν, ὁὗ ὥρας μακρὰν τῆς κωμοπόλεως Δράμας ἀπέχον καὶ κείμενον μεταξὺ τῶν χωρίων Πρωτοστῆνης καὶ Βητοστῆνης.